

Faciliteringsguide

Din rolle som facilitator

INTRODUKTION

Dette dokument er lavet til at understøtte faciliteringen af pakkeforløbene bedst muligt – før, under og efter. Det er en guide, som du kan bruge til at forberede og facilitere pakkeforløbet, og som du selv kan finde inspiration i og tilpasse til den konkrete kontekst og de deltagere, du møder.

Hvis du går ind i arbejdet med megen erfaring med at facilitere, kan nogle af punkterne måske forekomme indlysende – så må du hurtigt bevæge dig videre og bære over med os.

Guiden er struktureret i tre faser: Før, Under og Efter, så du bedst muligt kan skabe overblik over sammenhængen i processen.

DIN ROLLE: FACILITATOR FREM FOR EKSPERT

En central pointe for at understøtte et pakkeforløb er, at du træder ind som facilitator – ikke som underviser eller fagekspert. Det betyder i praksis:

- Du stiller flere spørgsmål, end du giver svar
- Du skaber rum for, at deltagernes erfaringer og viden kommer i spil
- Du hjælper gruppen med at opdage og formulere det, de allerede ved, eller finder ud af undervejs
- Du er nysgerrig frem for instruerende

HUSK:

Forløbet skal tage udgangspunkt i de kompetencer og den erfaring, der allerede er på arbejdspladsen.

Din opgave er, at skabe de bedste betingelser for, at deltagerne kan lære af sig selv og hinanden.

1. FØR – Forberedelse

God facilitering begynder længe inden, du træder ind i rummet. Forberedelsen handler om at forstå konteksten og skabe de bedst mulige betingelser for forløbet.

FORVENTNINGSAFSTEMNING MED OPLÆRINGSSTED

Inden forløbet starter, er det vigtigt at afstemme forventninger med det oplæringssted, du skal møde. Brug nedenstående spørgsmål som udgangspunkt:

- Hvor mange deltager?
- Hvem skal deltage? (kollegaer, ledere, koordinatore, vejledere, elever)
- Hvor mange forskellige teams/afsnit/afdelinger mv. skal deltage i pakkeforløbet?
- Hvad er deltageres erfaringsniveau med vejledning?
- Har de primært erfaring med individuel vejledning, samarbejde om vejledning – eller begge dele?
- Hvad ønsker oplæringsstedet at deltagerne skal have ud af forløbet?
- Deler deltagerne dette ønske – eller har de andre forventninger?

DIN POSITION SOM FACILITATOR

Reflekter over din egen position, inden du møder deltagerne. Spørg dig selv:

- Hvornår er du tilbøjelig til at glide ind i ekspertrollen?
- Hvilke situationer kan udfordre din facilitatorrolle?
- Hvordan vil du møde spørgsmål, som du ikke umiddelbart har svar på?

HUSK:

Du behøver ikke have alle svar. Ofte er det stærkeste facilitatortræk at vende spørgsmålet tilbage til gruppen for at få flere erfaringer og refleksioner i spil:

"Det er et godt spørgsmål – hvad tænker I andre om det?"

PRAKTISK FORBEREDELSE

Tjek de praktiske rammer for læringsmøderne:

- Hvor afholdes møderne? Er der tilstrækkeligt med plads?
- Er der tavler, flipover og/eller projektor til rådighed?
- Hvad betyder de fysiske rammer for din tilgang og dine materialer?

2. UNDER – Facilitering i praksis

Når du er i rummet med deltagerne, er din vigtigste opgave at skabe et dynamisk og trygt læringsrum – et sted, hvor deltagerne kan udforske, eksperimentere og lære af hinanden.

SKAB ET DYNAMISK SAMARBEJDSRUM

Tænk bevidst over, hvordan du indretter og bruger rummet. En klasseværelsesopstilling med rækkeopdelte stole sender et signal om undervisning. Et samarbejdsrum ser anderledes ud:

- Bord-opstillinger, der fremmer dialog og øjenkontakt
- Brug af vægge, tavler og flipover til fælles produktion
- Mulighed for at bevæge sig, skifte plads og arbejde i mindre grupper

FACILITATORENS VÆRKTØJSKASSE

Overvej løbende, hvilke redskaber der bedst understøtter læringsprocessen:

- PowerPoint vs. tavle/flipover. Vi har i materialet og drejebog både PowerPoint og eksempler på tavle/flipover, så du selv kan vælge hvad der fungerer bedst for dig. Brug gerne tegninger og visuelle modeller frem for teksttunge slides. Vi har givet eksempler i drejebøgerne til de fem pakkeforløb.
- Spørgsmål som redskab: Stil deltagerne spørgsmål til refleksion frem for at give dem svarene.
- Fælles opsamling: Saml op i plenum og lad deltagerne dele deres opdagelser – det styrker ejerskabet.

NÅR DU MØDER SKEPSIS OG MODSTAND

Det er normalt at møde kritiske spørgsmål eller modstand når man møder forandring. Det er ikke et problem – det er faktisk et tegn på, at deltagerne er engagerede.

HUSK:

To principper for at møde modstand:

1. Respekt: Mød modstanden med nysgerrighed frem for forsvar. "Hvad gør, at du oplever det sådan?"
2. Anerkendelse: Støt de perspektiver som vejlederne kommer med. Lyt og stil opfølgende spørgsmål.

3. EFTER – Opsamling og refleksion

Afslutningen af hver pakkeaktivitet er lige så vigtig som starten. Brug tid på at samle op – både med deltagerne og med dig selv.

TJEK UD MED DELTAGERNE

Afslut med en kort fælles opsamling:

- Hvad lykkedes godt i dag?
- Hvad skal vi huske til næste gang?

Giv deltagerne et par minutter til at reflektere individuelt, inden I deler i plenum. Det sikrer, at alle stemmer kommer til orde – ikke kun de mest talende.

TJEK UD MED DIG SELV

Facilitering er krævende arbejde. Tag dig tid til en kort selvevaluering efter hver aktivitet:

- Hvad synes du lykkedes godt i dag?
- Hvad vil du gøre anderledes næste gang?
- Hvad overraskede dig ved gruppen eller situationen?

TIP:

Skriv dine refleksioner ned – selv tre linjer er nok. Det giver dig et bedre udgangspunkt næste gang, og over tid kan du se din egen udvikling som facilitator.

Rigtig god fornøjelse!